

پاسخ کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های بیمه‌ای خوانندگان

بررسی قوانین بیمه‌ای کارگران آزمایشی

گزارش

حوزه کار و تأمین اجتماعی به دلیل تعدد قوانین و مقررات، دارای پیچیدگی‌ها و ظرافتی است که بسیاری از افراد و مشاغل در حوزه کارگری و کارفرمایی را درگیر خود می‌کند. یکی از ضروری‌ترین امور حمایتی در این بستر، ارائه خدمات مشاوره تخصصی است. از این رو، هفته‌نامه آتی‌نو به راه‌اندازی این صفحه، تلاش دارد تا با ارائه خدمات مشاوره، کمک کند تا شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند وفق قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی از حقوق خود مطلع شده تا هنگام بروز مشکل یا اختلاف به راهکاری درست و دقیق دست یابند.

دو ماه است که به صورت آزمایشی در یک کارخانه پارچه‌بافی کار می‌کنم. کارخانه ۶۰ نفر پرسنل دارد که همه آنها بیمه تأمین اجتماعی هستند اما کارفرما من و دو نفر از کارگران را به علت آزمایشی بودن بیمه نمی‌کند. با توجه به اینکه من متاهل هستم و خانواده‌ام به خدمات درمانی نیاز دارد، چرا بازرس سازمان تأمین اجتماعی جهت بازرسی به این کارگاه مراجعه نمی‌کند تا ما هم در ردیف بیمه‌شدگان قرار گیریم؟

کارفرمایان مکلفند کلیه کارگران شاغل در کارگاه (اعم از آزمایشی یا غیرآزمایشی) را بیمه کنند. در ماده (۱۴۸) قانون کار نیز که کارفرما را موظف به بیمه کردن کارگران کرده، اشاره‌ای به آزمایشی و یا غیرآزمایشی بودن نشده و در ماده (۱۸۳) قانون کار نیز برای عدم رعایت ماده (۱۴۸) از طرف کارفرما جرائمی در نظر گرفته شده است؛ مع الوصف چون طبق ضوابط مربوطه، کارگاه‌هایی که بیشتر از ۵۰ نفر بیمه‌شده دارند و حق بیمه آنها به‌طور مرتب توسط کارفرما پرداخت می‌شود و به علت پراکندگی کارگران، این قبیل کارگاه‌ها به صورت سیستماتیک مورد بازرسی کارگاهی قرار نمی‌گیرند، اما شما می‌توانید ضمن مراجعه به واحد بازرسی شعبه تأمین اجتماعی مربوطه، جهت پیگیری بیمه شدن خود و دو نفر دیگر از کارگران آزمایشی درخواست بازرسی تحقیقی از کارخانه را داشته باشید، تا بعد از درج اسم شما در گزارش بازرسی بتوانید از خدمات سازمان تأمین اجتماعی بهره‌مند شوید.

فرزند دختر مستمري بگير بازماندگان هستم و در منزل کارگاه قالببافي دارم. آیا می‌توانم همزمان با دریافت مستمري بازماندگان، قرارداد بیمه قالببافان را نیز منعقد کنم؟

با توجه به اینکه شرط پرداخت مستمري بازماندگان به دختر متوفي، نداشتن شغل و شوهر است و طبق مقررات مربوط به بیمه قالببافان، قرارداد بیمه قالببافي در صورت اشتغال متقاضی به شغل قالببافي منعقد می‌شود، لذا طبق ضوابط مربوط به پرداخت مستمري بازماندگان، فرزندان مستمري بگير در صورت تمایل به عقد قرارداد بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و یا بیمه قالببافان، پرداخت مستمري بازماندگان در دوره بیمه‌پردازی او متوقف می‌شود، اما بیمه‌پردازی اختیاری همراه با دریافت مستمري برای بازمانده‌اناث پلامانع است.

پدرم که ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشت اخیراً فوت کرده است. با توجه به اینکه ۱۸ سال از سابقه او مربوط به بیمه اجباری و دو سال آخر در ارتباط با بیمه مشاغل آزاد با نرخ ۱۲ درصد است، آیا بازماندگان می‌توانند از مستمري بازماندگان متوفي با ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه استفاده کنند؟

طبق آیین‌نامه اجرایی بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، چون تعهدات مربوط به سوابق حق بیمه نرخ ۱۲ درصد فقط در ارتباط با بازنشستگی و یا فوت بعد از بازنشستگی بیمه شده است، لذا در صورت فوت بیمه‌شده قبل از احراز شرایط بازنشستگی، نرخ ۱۲ درصد در احراز شرایط قانونی جهت بهره‌مندی از مستمري بازماندگان و محاسبه میزان مستمري منظور نمی‌شود و شما صرفاً متناسب با سنوات ۱۸

سال سابقه بیمه‌پردازی اجباری متوفي می‌توانید از مستمري بازماندگان بهره‌مند شوید. در این ارتباط به متقاضیان بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد (بخصوص آنهایی که متاهل هستند) پیشنهاد می‌شود، اگر تمایل به انتخاب نرخ ۱۸ درصد ندارند، بهتر است به جای نرخ ۱۲ درصد از نرخ ۱۴ درصد استفاده کنند تا در صورتی که اتفاق ناگواری برای بیمه‌شده قبل از بازنشستگی افتاد، افراد تحت تکفل متوفي بتوانند از مستمري بازماندگان بهره‌مند شوند.

بیمه‌شده تأمین اجتماعی شاغل در یک مؤسسه دولتی هستم و تصمیم دارم دو ماه مرخصی بدون حقوق بگیرم. سؤال این است برای جلوگیری از ایجاد فاصله در بیمه‌پردازی خودم، در این دو ماه از چه طریقی می‌توانم تداوم بیمه‌پردازی خودم را ادامه دهم؟

اگر بیمه‌شده در حالت مرخصی بدون حقوق، چنانچه تابع نظام بیمه‌ای دیگری نباشد در صورت داشتن شرایط مربوطه، می‌تواند به ادامه بیمه‌پردازی خود با عقد قرارداد بیمه اختیاری یا بیمه مشاغل آزاد اقدام کند و بعد از اتمام مرخصی و شروع به کار مجدد در محل اشتغال قبلی، با قطع بیمه اختیاری یا مشاغل آزاد مجدداً بیمه اجباری شود.

در حال حاضر شاغل و بیمه‌پرداز نیستم، اما در چند شعبه سازمان تأمین اجتماعی ۱۵ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارم. چون تصمیم دارم خودم را بیمه اختیاری کنم - و نیاز فوری به خدمات درمانی تأمین اجتماعی دارم - چون جمع‌آوری سوابق‌ام از سایر شعب به زمان بیشتری نیاز دارد، آیا می‌توانم قبل از جمع‌آوری کلیه سوابق، فعلاً با چهار ماه سابقه بیمه‌پردازی در آخرین شعبه تأمین اجتماعی محل اشتغال، خودم را بیمه اختیاری کنم؟

بله. با توجه به اینکه طبق مقررات، حداقل سابقه مورد نیاز برای عقد قرارداد بیمه اختیاری ۳۰ روز است، شما می‌توانید ضمن درخواست برای بیمه اختیاری در آخرین شعبه‌ای که چهار ماه سابقه پرداخت حق بیمه دارید و با رعایت سایر ضوابط، نسبت به عقد بیمه اختیاری اقدام کرده تا متعاقباً نسبت به جمع‌آوری سوابق از سایر شعب از طریق آخرین شعبه وصول‌کننده حق بیمه اقدام شوید. البته لازم به توضیح است که بعد از وصول بقیه سوابق، شعبه برقرارکننده بیمه اختیاری عندالزوم نسبت به اصلاح دستمزد مبنای کسر حق بیمه اقدام می‌کند.

قبلاً جزء کادر آموزشی و رسمی آموزش و پرورش بودم و با ۲۱ سال خدمت رسمی بازخرید شده‌ام. بعد از اینکه بیمه‌پرداز تأمین اجتماعی شدم سوابق قبلی خود را به سازمان تأمین اجتماعی انتقال داده‌ام و در حال پرداخت اقساط مابه‌التفاوت آن هستم، در حال حاضر نیز هشت سال است بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. با توجه به اینکه ۴۹ سال سن دارم، آیا بعد از یک سال ادامه بیمه‌پردازی و رسیدن به سن ۵۰ سالگی تمام، می‌توانم طبق مقررات سازمان تأمین اجتماعی با ۳۰ سال سابقه (۲۱ سال سابقه انتقالی و ۹ سال سابقه تأمین اجتماعی) بازنشسته شوم؟ بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی که سوابق خود در سایر

صندوق‌ها را به صندوق تأمین اجتماعی انتقال می‌دهند، در صورتی می‌توانند از این سوابق برای بازنشستگی استفاده کنند که در زمان درخواست بازنشستگی، از مجموع سوابق انتقالی و تأمین اجتماعی، باید حداقل ۱۰ سال از آن سوابق، مربوط به سازمان تأمین اجتماعی باشد، لذا با توجه به اینکه یکی از شرایط بازنشستگی بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی داشتن ۵۰ سال سن برای آقایان و ۳۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه است و همچنین بعد از اتمام پرداخت اقساط مابه‌التفاوت سوابق انتقالی، سوابق آن در سیستم تأمین اجتماعی برای بیمه‌شده ذخیره می‌شود، شما بعد از دو سال ادامه بیمه‌پردازی و در صورت پرداخت کامل مابه‌التفاوت حق بیمه سوابق انتقالی، می‌توانید با ۲۱ سال سابقه انتقالی و ۱۰ سال سابقه تأمین اجتماعی، جمعاً با ۳۱ سال سابقه درخواست بازنشستگی کنید.

راننده آژانس تاکسی تلفنی هستم. آیا رانندگان آژانس‌ها نیز مانند رانندگان تاکسی درون شهری می‌توانند از قانون بیمه اجتماعی رانندگان بهره‌مند شوند؟

طبق مقررات، صفرانسانده (خودمالک) آژانس‌ها، در صورت داشتن گواهینامه رانندگی معتبر و مجوز فعالیت رانندگی صادره از مراجع ذی‌ربط، مجاز به استفاده از قانون بیمه اجتماعی رانندگان است و بقیه رانندگان آژانس‌ها و کارکنان دفتری مشمول مقررات عام قانون تأمین اجتماعی هستند و کارفرمای مربوطه باید طبق مواد (۳۶) و (۳۹) قانون تأمین اجتماعی نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه آنها اقدام کند، لذا چنانچه شما مالک وسیله نقلیه (خودمالک) هستید و مجوز فعالیت رانندگی دارید، پس از ثبت‌نام در فایل تجمیعی موجود در سایت مربوط به بیمه رانندگان و بعد از انجام بازرسی تحقیقی از محل کار شما و درج نام و نام خانوادگی و شماره پلاک وسیله نقلیه که با آن در آژانس مشغول فعالیت هستید و با رعایت سایر شرایط می‌توانید بیمه رانندگان شوید.

کارفرمای تعمیرگاه وسایل نقلیه سنگین هستم و سه نفر از کارگرانم بیمه تأمین اجتماعی هستند. در نیمه اول سال ۱۴۰۰ بازرسی تأمین اجتماعی در گزارش بازرسی که از کارگاه به عمل آورده، غیر از سه نفر بیمه‌شده، اسم دو نفر دیگر را نیز که به صورت آزمایشی در تعمیرگاه کار می‌کردند قید کرده است. در اوایل سال ۱۴۰۱ صورتحساب بدهی کارگاه لغایت اسفندماه سال ۱۴۰۰ بابت دو نفر ذکر شده در گزارش بازرسی، از طرف تأمین اجتماعی به من ابلاغ شد، اما به علت مصادف بودن با تعطیلات رسمی و عدم اعتراض به بدهی اعلام شده، متعاقباً اخطار به و سپس اجراییه در شهر یورما سال ۱۴۰۱ ابلاغ شده، اما در این مدت یکی از کارگران آزمایشی در مهرماه سال ۱۴۰۰ به خدمت سربازی رفته و نفر دومی نیز در آبان‌ماه سال ۱۴۰۰ به علت بیماری صعب‌العلاج فوت کرده است. نظر به اینکه واحد اجراییات تأمین اجتماعی طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی پیگیری وصول بدهی اجرایی است، در این خصوص چه اقداماتی می‌توانم انجام دهم تا از عملیات اجرایی

جلوگیری شود؟

با توجه به اینکه بدهی اجرایی جزء بدهی‌های قطعی شده و غیرقابل اعتراض است، مع الوصف سازمان تأمین اجتماعی با الحاق ماده (۱۶) به آیین‌نامه هیأت‌های تشخیص مطالبات اعلام کرده است، اگر کارفرما (مدیون) ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ اجراییه، اسناد و مدارکی که منحصراً مبین وجود بعضی از مصادیق (از جمله گواهی فوت و یا مدرک مربوط به اعزام بیمه‌شده به خدمت سربازی) باشد و با ارائه مدارک به سازمان تأمین اجتماعی مدعی تضییع حقوق قانونی خود شود، موضوع ادعای کارفرما بعد از بررسی در کمیته‌های شعبه، استانی و عندالزوم ستاد مرکزی سازمان تأمین اجتماعی صرفاً برای یکبار در هیأت تجدیدنظر تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی قابل بررسی است و تا اعلام نتیجه، عملیات اجرایی موقتا متوقف می‌شود؛ لذا شما لازم است گواهی فوت و مدارک مربوط به اعزام به خدمت سربازی دو نفر فوق‌الذکر را جهت بررسی به شعبه تأمین اجتماعی ارائه کنید و سازمان تأمین اجتماعی بعد از رسیدگی در مهلت مقرر، نتیجه را کتبا به مدیون اعلام می‌کند.

شوهرم اخیراً فوت کرده است. او قبل از تاریخ فوت به صورت کامل و متوالی دو سال سابقه پرداخت حق بیمه دارد و من با دو فرزند ۱۵ ساله و ۱۰ ساله از بازماندگان او هستیم. اطلاع پیدا کرده‌ایم که متوفي همسر دائم دیگری نیز دارد. آیا همسر دوم او نیز باید مستمري دریافت کند؟ سهم من از مستمري بازماندگان چند درصد است؟

سهم همسر متوفي ۵۰ درصد و سهم هر یک از فرزندان ۲۵ درصد است. در خصوص همسر دوم متوفي، به استناد تبصره یک ماده (۴۸) قانون حمایت از خانواده، اگر بیمه‌شده متوفي دارای چند همسر دائم باشد، میزان مستمري سهم همسر، به صورت مساوی بین آنان تقسیم می‌شود.

در دوران دفاع مقدس یک سال و نیم به صورت داوطلبانه در جبهه حضور داشتم و در یکی از عملیات مجروح و جانباز شده‌ام. طبق تأیید بنیاد شهید و امور ایثارگران درجه جانبازی من ۴۰ درصد است و مدتی است در یک شرکت دولتی شاغل و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. سؤال من این است: آیا مدت حضور من در جبهه به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه منظور می‌شود و پرداخت حق بیمه آن به عهده بیمه‌شده است یا خیر؟

طبق ماده (۳) و تبصره ماده (۶) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی، اگر جانبازی در مؤسسات دولتی مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل و بیمه‌پرداز تأمین اجتماعی باشد، چنانچه بیمه‌شده جانباز متقاضی احتساب مدت خدمت داوطلبانه در جبهه به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه است، می‌تواند اصل گواهی حضور داوطلبانه در جبهه با تأیید مراجع ذی‌صلاح و اصل گواهی جانبازی که به تأیید بنیاد شهید و امور ایثارگران رسیده باشد را به شعبه تأمین اجتماعی ارائه کند و متعاقباً سازمان تأمین اجتماعی بعد از محاسبه حق بیمه دوره درخواست بیمه‌شده که پرداخت آن به عهده دستگاه دولتی محل اشتغال بیمه‌شده است مدت دوره مربوط به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه، بیمه‌شده جانباز منظور می‌شود.

احمد فاضلی

کارشناس سازمان تأمین اجتماعی

کارفرمایان مکلفند کلیه کارگران شاغل در کارگاه (اعم از آزمایشی یا غیرآزمایشی) را بیمه کنند. در ماده (۱۴۸) قانون کار نیز که کارفرما را موظف به بیمه کردن کارگران کرده، اشاره‌ای به آزمایشی و یا غیرآزمایشی بودن نشده و در ماده (۱۸۳) قانون کار نیز برای عدم رعایت سهم من از مستمري بازماندگان چند درصد است؟

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

سازمان تأمین اجتماعی

SOCIAL SECURITY ORGANIZATION